

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
TĖVYNĖS SĄJUNGOS-LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ FRAKCIJA**

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius   Tel.: (8 5) 239 6273   Faksas (8 5) 239 6539   El. p. tslkd@lrs.lt

---

Pasiūlymas susitarti dėl priemonių tymų protrūkiui suvaldyti

2019 m. kovo 26 d.

2017 m. Pasaulio sveikatos organizacija (toliau - PSO) buvo pripažinusi Lietuvą, kaip šalį, kurioje suvaldytas tymų plitimas. Tačiau 2018 m. Lietuvoje buvo užfiksuoti 33 susirgimų tymais atvejai. 2019 m. per nepilnus tris mėnesius susirgusiųjų tymais skaičius jau pasiekė 240, t. y. 7 kartus daugiau nei pernai per visus metus. Pažymėtina, kad Lietuvoje jau kelinti metai iš eilės nepavyksta užtikrinti PSO rekomenduojamų vakcinacijos aprėpčių daugelyje savivaldybių, ypač didelį nerimą kelia padėtis Kauno apskrityje. Šiometinis tymų protrūkis yra akivaizdus nepakankamų skiepavimo aprėpčių pasekmių pavyzdys. Susirgimų tymais atvejų daugėja kitose Europos valstybėse. Siekdamos didinti imunoprofilaktikos aprėptis ir visuomenės saugumą, keletas ES valstybių įvedė privalomą skiepimą.

Atsižvelgiant į tai, kad kasmet Lietuvoje MMR vakcina lieka nepaskiepyta apie 5 tūkstančiai vaikų, bei dėl istorinių aplinkybių ne visų suaugusiųjų specifinis imunitetas gali būti tinkamai susiformavęs, net jei jie ir buvo skiepyti viena vakcina, o kūdikiai, besilaukiančios moterys ir sunkiomis ligomis sergantys asmenys negali būti skiepijami - dalis visuomenės dalis dėl tymų protrūkio yra atsidūrusi rizikos zonoje. Todėl yra svarbu nedelsiant tinkamai reaguoti, kad būtų užkirstas kelias šios pavojingos ligos plitimui. Pažymėtina, kad asmenys, nepasiskiepiję MMR vakcina, taip pat nėra apsaugoti ir nuo kitų dviejų užkrečiamųjų ligų - epideminio parotito ir raudonukės, kuri yra ypač pavojinga vaisiui ankstyvo nėštumo metu.

Tiek Pasaulio sveikatos organizacija, tiek Europos Sąjungos Sveikatos apsaugos ministrų taryba pažymi, kad nepasitikėjimas vakcinomis yra didelė problema, kuri neigiamai veikia visuomenės sveikatą. Augantis visuomenės nepasitikėjimas vakcinomis yra nulemtas objektyvios informacijos stygiaus ir aktyvios skiepavimo priešininkų informacijos sklaidos, neretai besiremančios gandai, prasimanymais ar melagingomis žiniomis.

Atsižvelgiant į dėl tymų protrūkio ir sumažėjusių skiepavimo aprėpčių visuomenės sveikatai ir saugumui kylantį pavojų ir į 2019 m. kovo 21 d. Seimo priimtą rezoliuciją dėl neatidėliotinų priemonių siekiant pagerinti skiepavimo aprėptis Lietuvoje, kviečiame politines partijas tymų

protrūkio suvaldymo ir imunoprofilaktikos problemas spręsti atidedant į šalį politinę konkurenciją ir susitarti, kad bus imtasi šių priemonių bei užtikrintas jų tinkamas finansavimas bei įgyvendinimas:

1. Nustatyti, kad MMR vakcina nepaskiepyti vaikai yra nepriimami į valstybines ir savivaldybių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigas, išskyrus atvejus, kai vaikas negali būti skiepijamas dėl sveikatos būklės;
2. Nustatyti, kad skiepai yra privalomi suaugusiems asmenims dirbantiems su vaikų kolektyvais - sveikatos priežiūros įstaigų, ugdymo įstaigų darbuotojams, taip pat kitoms specifinėms grupėms, pavyzdžiui, kariams;
3. Nustatyti, kad vaiko pinigai yra nemokami tėvams/globėjams, kurie nėra paskiepiję vaikų/globalotinių iki 16 metų pagal vaikų profilaktinio skiepavimo kalendorių, išskyrus atvejus, kai vaikas negali būti skiepijamas dėl sveikatos būklės;
4. Nustatyti, kad užsieniečiai, atvykstantys į Lietuvos Respubliką iš valstybių, kuriose fiksuojamas tymų protrūkis, būtų neįleidžiami į Lietuvos Respublikos teritoriją, jei negali patikimai įrodyti, kad yra paskiepyti vakcina nuo tymų;
5. Nustatyti, kad nepasiskiepijęs ir užkrečiamąją ligą, kurios vakciną kompensuoja valstybė, susirgęs suaugęs asmuo ar nepaskiepyto susirgusio užkrečiamąją ligą, kurios vakciną kompensuoja valstybė, vaiko tėvai/globalėjai apmoka ligos gydymo išlaidas savo, o ne valstybės lėšomis. Ši nuostata negalėtų asmenims, kurie dėl objektyvių priežasčių (amžiaus, sveikatos būklės, nėštumo) negali būti skiepijami;
6. Asmenims, norintiems patikrinti ar jie turi specifinį imunitetą tymams, tai nustatantį kraujo tyrimą kompensuoti valstybės lėšomis;
7. Užtikrinti pakankamą MMR vakcinų rezervą ir valstybės lėšomis kompensuoti MMR vakcinas ne tik vaikams ir kontaktiniams asmenims, bet ir kitiems asmenims, norintiems persiskiepyti;
8. Nacionalinėje imunoprofilaktikos 2019-2023 metų programoje skirti lėšas plačios aprėpties visuomenės informavimo apie vakcinas ir imunoprofilaktikos svarbą individo ir visuomenės sveikatai kampanijai.